

POSTANOWIENIE

19 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 19 lutego 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M.K.
przeciwko Skarbowi Państwa [...]
o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,
na skutek skargi kasacyjnej Skarbu Państwa [...]
od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu
z 19 września 2022 r., III Ca 74/22,

- 1) odmówiono przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.800 (tysiąc osiemset) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od doręczenia pozwanemu odpisu niniejszego postanowienia, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

A.W.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności

w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do przytoczonych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), w konsekwencji naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 2 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 1 pkt 1 w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a., jak również w zw. z art. 1 § 1 ustawy z 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (omyłka pozwanego w tytule ustawy jest oczywista), poprzez naruszenie zasady związania sądu decyzją administracyjną oraz orzekanie w przedmiocie zastrzeżonym do rozstrzygania dla organów administracji publicznej. Uzasadniając wniosek wskazał również na naruszenie przez Sąd Apelacyjny art. 387 § 2¹ pkt 2 k.p.c. i podał, że niezrozumiałość i sprzeczność ustaleń prawnych, do jakich doszedł sąd, uzasadnia wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, jak i podstawy kasacyjne.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. Szczególna podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga samodzielnego czyli odrębnego od podstaw kasacyjnych wskazania i wykazania naruszenia konkretnego przepisu prawa (procesowego lub materialnego), które jest oczywiste i bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący dominującą część wypowiedzi poświęcił wyjaśnieniu teoretycznych założeń zasady związania sądów powszechnych osnową decyzji wydanej przez organy administracji publicznej. Wskazywał także na niedopuszczalność wzajemnej krzyżowej oceny zapadłych orzeczeń, tak w postępowaniu administracyjnym, jak i postępowaniu sądowym. Skarżący przytoczył również treść pozwu i żądań powódki oraz liczne fragmenty uzasadnienia orzeczenia Sądu pierwszej instancji. Wykazywał, że Sąd drugiej instancji potwierdził ocenę prawną sprawy przedstawioną w rozważaniach Sądu pierwszej instancji, a poprzez to wkroczył w kompetencje organu administracji, przesądzając o wadliwości decyzji, która to wadliwość uniemożliwiła nabycie przez Skarb Państwa własności nieruchomości na jej podstawie. Odmienne jednak niż twierdzi skarżący, wstępne zapoznanie się z treścią wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i skonfrontowanie jej z motywami pisemnymi wyroku Sądu drugiej instancji, nie pozwala na stwierdzenie, że w sprawie doszło do rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego, które prowadziłyby do wydania naznaczonego jaskrawą wadliwością orzeczenia. W motywach wyroku nie sposób bowiem na pierwszy rzut oka dostrzec, że w sprawie zachodziła niedopuszczalność drogi sądowej, Sądy *meriti* naruszyły zasady prawdy materialnej, a Sąd drugiej instancji naruszył przepisy odsyłające do odpowiedniego stosowania przepisów przed sądem pierwszej instancji.

W ocenie Sądu Najwyższego motywy orzeczeń Sądów obu instancji nie są obarczone wewnętrzną sprzecznością, którą skarżący próbuje wykazać w celu podważenia oceny prawnej, z którą się nie zgadza. Motywy pisemne przedstawione przez Sądy *meriti* ukazują na początku chronologię zdarzeń związanych z wydawaniem przez organy władzy publicznej aktów, które stały się podstawą wpisu prawa własności na rzecz Skarbu Państwa Nadleśnictwo G. w księdze wieczystej odnośnie do działek stanowiących przedmiot sporu. Skarżący nie dostrzegł, że tuż po powołaniu się na art. 10 ustawy z 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, Sąd rozpoznający sprawę przedstawił działania Państwa w ramach uprawnień przysługujących mu na podstawie ówczesnych aktów prawnych. Przedstawienie opisu stanu wynikającego m.in. z decyzji Prezydium

Powiatowej Rady Narodowej w G. (dalej: „Prezydium”) z 2 grudnia 1954 r. oraz oceny braku wpływu wydania przez Prezydium decyzji z 25 maja 1956 r. i 24 grudnia 1970 r. na ten stan i odtworzenie chronologii wydawania aktów władczych i ich konsekwencji prawnych wynikało z przyjęcia przez Sąd orzekający niejako perspektywy organu. Było to konieczne do odpowiedzi na pytanie czy zdarzenia podnoszone przez skarżącego doprowadziły do zmiany prawa do nieruchomości i nabycia jej własności przez Skarb Państwa. Po przedstawieniu tej perspektywy, Sąd zestawiał treści decyzji z obowiązującymi przepisami prawa, po czym stwierdził, że poprzedniczka prawna powódki nie była wymieniona w treści decyzji jako jej adresatka a i przejmowana tą decyzją nieruchomość nie była dokładnie określona. Następnie Sąd wyjaśnił, że braki te skutkowały niewykonalnością decyzji, która nie mogła być tytułem wykonawczym skierowanym na odebranie nieruchomości poprzedniczce powódki. Sąd Rejonowy ostatecznie doszedł do wniosku, że akt wydany z takimi uchybieniami nie mógł stanowić podstawy pozbawienia poprzedniczki prawnej powódki własności nieruchomości, a zawładnięcie przez Państwo tą nieruchomością było pozbawione podstawy prawnej. Sąd zatem należycie przeanalizował fakty i wyciągnął z nich zgodne z logiką i prawidłowym rozumowaniem wnioski. Nie dopuścił się również widocznej *prima facie* wewnętrznej sprzeczności czy braku jasności w uzasadnieniu orzeczenia.

Badając dalej treść wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, Sąd Najwyższy dostrzegł również, że skarżący powielił argumentację, którą zgłaszał już na etapie postępowania apelacyjnego. Analiza uzasadnień wyroków Sądów *meriti* prowadzi do przekonania, że przedstawiając ponownie te same argumenty, powtórnie poparte przytaczanymi w toku postępowania orzeczeniami sądów administracyjnych, skarżący podejmuje próbę weryfikacji oceny prawnej uzyskanej w wyniku kompletnie przeprowadzonego postępowania cywilnego. Niezrozumiałe jest, w jaki sposób z cytowanych w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania fragmentów pozwu ma wynikać, że Sąd drugiej instancji oczywiście naruszył prawo przy wydaniu zaskarżonego wyroku. Lektura tego uzasadnienia nie przemawia za tezą pozwanego, że Sąd drugiej instancji poprowadził samowolne rozważania, i to wbrew przyjętemu

orzecznictwu, że zignorował ustalony dotąd sposób orzekania przez sądy w podobnych sprawach. Z uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego wprost odczytać można, że rozważał i odnosił się do zarzutów podnoszonych przez skarżącego, pieczołowicie analizując każdy istotny aspekt sprawy.

Sąd Najwyższy dostrzega też dalej idącą nieprawidłowość konstrukcji wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej. Należy przypomnieć, że wyodrębnienie w Kodeksie postępowania cywilnego podstaw kasacyjnych, normowanych w art. 398³ § 1 k.p.c. oraz przesłanek tzw. przedsądu, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., ma ściśle określony cel. Instytucja przedsądu pozwala na przyjęcie do rozpoznania tylko takich skarg kasacyjnych, których rozstrzygnięcie będzie stanowiło wyraz dbałości o interes publiczny, a jednocześnie pomoże eliminować ewidentnie wadliwe orzeczenia i nieprawidłowe rozstrzygnięcia. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może dążyć do przerzucania na Sąd Najwyższy ciężaru doszukiwania się argumentów o zasadności przesłanek z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie może też jedynie odnosić się do odwołania się do podstaw kasacyjnych czy ich powtórzenia, jak uczynił to skarżący, który wyraźnie dokonał kalki treści uzasadnienia zarzutów skargi kasacyjnej do uzasadnienia rozpoznawanego wniosku. Pozorne wyodrębnienie, oddzielenie czy uzasadnienie wniosku nie powinno wywoływać skutku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jeżeli skarżący nie dopełnił obowiązku skonstruowania wyводу prawnego, pozwalającego na uznanie, że przepisy, których naruszenie zarzuca, zostały w rzeczywistości wadliwie zastosowane.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 5 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 265), orzeczono jak w postanowieniu.

[a!]

[SOP]

